

WANDELROUTE ILPENDAM - BROEK IN WATERLAND | DE PURMER | NOORD-HOLLAND

Deze wandeling vanuit Ipendam bestaat uit lus A (polder Noordmeer) en lus B (Purmerbos). In de polder kan het gras hoog staan en de wei gevuld met nieuwsgierige koeien. In het broedseizoen is de polder niet toegankelijk. Dan mis je Broek in Waterland, een van de mooiste dorpen van Noord-Holland.

INFORMATIE WANDELROUTE ILPENDAM - BROEK IN WATERLAND

Lengte: 11, 13 of 26 km

Start/eindpunt: Het Wapen van Ipendam, Dorpsstraat 7, 1452 PD Ipendam, wapenvanilpendam.nl.

Markering: Wandelnetwerk Noord-Holland: oranje knooppuntbordjes met gekleurde pijlen en cijfers.

P: In de berm langs Moleneind/De Noord in Ipendam. Of op parkeerstrook in de Merelstraat. Beide gratis.

OV: Voor de deur van Het Wapen van Ipendam stopt bus 419 uit Monnickendam (halte Dorpshuis). Langs de N235 stoppen bussen vanuit Amsterdam.

Horeca: Bij de start: Het Wapen van Ipendam Dorpsstraat 7, 1452 PD Ipendam, wapenvanilpendam.nl. Broek in Waterland: Koster en de kerk, horeca in/op terras Broeker Kerk, broekerkerk.nl (beperkt geopend).

Broedseizoen: De paden door de polder van lus A zijn in het broedseizoen (15 maart-15 juni) niet toegankelijk.

Tip: De route is eenvoudig op te splitsen in kortere lussen (zie ook de routekaart). Lus A is 11 km, lus B is 12,9 km. Lus B is nog verder in te korten tot 5,4 km (wandel van kp40 naar kp70).

ROUTEBSCHRIJVING WANDELROUTE ILPENDAM - BROEK IN WATERLAND

A t/m (..) verwijst naar het punt op de route waar je je bevindt > zie de ANWB-wandelgids.

[1] t/m [...] verwijst naar een 'weetje' > zie onderaan de routebeschrijving.

LA = linksaf; RA = rechtsaf; RD = rechtdoor; ri = richting.

A/START = Dorpscafé Het Wapen van Ilpendam [1]. Met rug naar café: schuin rechts staat routepaaltje kp10. Kies ri kp72, Kerkstraat. Verderop links aanhouden, gele pijl, De Noord.

Na (parkeer)pleintje schuin rechts, pad door plantsoen (steeds links aanhouden). Aan het einde water over en RA, De Noord. Bij kp72 RD ri kp71, brug over de Purmerringvaart. Overzijde bij kp71 RA ri kp73, fietspad. Links in de velden Slot Ilpendam [2].

B = Bij kp73 RA ri kp74, brug over.

Let op: in het broedseizoen (15 maart-15 juni) mag je niet verder. Sla dan bij kp73 LA.

Vervolg routebeschrijving bij **G**.

Overzijde LA, grijze pijl, via asfaltweg Ilpendam uit. Op splitsing met richtingwijzer Y18998/1 RD, Oudelandsdijkje. Na 350 m, bijna ter hoogte van stolpboerderij links aan overzijde water: ga RA het weiland in en na hek meteen LA, grijze pijl. Na volgend hek RA. In hoek grasland LA, volg steeds de rand van de weilanden door de polder [3].

Na tweede loopvlonder, bij slootovergang, RA en LA over derde loopvlonder. Overzijde RA. Einde weiland LA. Je komt uiteindelijk uit bij ijzeren hek.

C = Hek door en LA, grijze pijl, asfaltweg (Overleek). Na 200 m (vóór eerste woning): RA, grijze pijl, overzijde weg rechts hek door en meteen LA, vlonder over sloot. Dan RA, houten brug over (soms provisorisch afgesloten met lage schotten) en verderop weer ijzeren hek door, grijze pijl. Ga RD, langs sloot/bosrand.

Volgend hek door en RA ri witte brug. Overzijde brug links aanhouden, grijze pijl, grasdijk. Na 480 m hekje door en RA. Na 175 m kom je bij kp74 met vóór je de diepgelegen polder Noordmeer [4].

D = Bij kp74 vervolg RD, asfaltweg (Noordmeerweg). Einde (na 1,8 km) sla LA hekje door en volg pad over grasdijk. Na bijna 1 km LA via loopvlonder het weiland in. Volg de randen.

Einde haaks RA, loopvlonder over, brug over (gehannes als boer schrikdraad heeft gespannen) en eind grasperceel RA, loopvlonder over, de grasdijk op en LA. Na 450 m kom je uit op T-splitsing met links rijtje brievenbussen.

E = Op deze splitsing LA.

*Tip: voor extra uitstapje (1 km heen en terug) naar het mooie Broek in Waterland [5]: ga RA, brug over en volg klinkerweg door dorp ri kerk (met horeca). Keer terug naar **E** en wandel RD.*

Na 520 m kom je bij kp74. Sla RA. Einde, op dijkje, LA hekje door. Na 480 m RA brug met witte leuning over, grijze pijl, en RD. Na tweede hek links aanhouden, langs sloot. Weer hek door en RD, volgende hek door, naar rechts afbuigen, houtsnipperpad. Brug over en

meteen LA, grijze pijl, loopvlonder op. Overzijde rechts aanhouden, hekje door en LA, grijze pijl, asfaltweg. Na 200 m kom je bij hek rechts in de berm.

F = Bij hek keuzepunt: over de weg of door de weilanden (zoals heenweg) naar kp73. Over de weg (Overleek): ga RD. Na 1,5 km je bij wegwijzer Y18998/1. Sla LA en dan RA brug over naar kp73. Door de weilanden: sla RA/LA en volg route terug via loopvloners naar asfaltweg (Oudelandsdijkje). Sla LA en na 350m kom je bij Y18998. Vervolg RD, dan RA brug over en je komt bij kp73.

G = Bij kp73: volg ri kp7 via gele pijlen (RD de dijk af). Bij kp7 RA ri kp8, asfaltweggetje ri Purmerbos [6]. Bij kp8 LA ri kp4.

H = Einde fietspad, overzijde bruggetje, LA, graspad langs sloot. Buigt haaks RA. Even vóór asfaltweg LA, graspad langs sloot. Na 300 m bocht naar rechts en je komt bij kp04. Bij kp04 RD ri kp02.

Je kunt de route (lus B) hier inkorten met 7,5 km. Ga bij kp04 LA ri kp70. Vervolg de routebeschrijving bij **M**.

Op Y-splitsing RD en na 20 m bij P64197 RA ri kp02, betonpad. In bocht naar rechts: RD, groene pijl. Op betonpad rechts aanhouden. In haakse bocht met bank LA langs ijzeren hek, groene pijl. Einde, bij P63912 LA, groen pijltje, asfalt. Na 200 m RA. Je komt bij kp02.

i = Bij kp02 volg ri kp01. Einde betonpad (bij kp01) RA, ruiterspad rechts van betonpad. Buigt LA langs water. Bruggetje over, RD, blauwe pijl. Volgend bruggetje RD. Pad buigt naar links en komt uit bij kp97, overzijde fietspad. Vervolg het paadje (ruiterspad) dicht langs het water. Bij kp96 RD ri kp92.

Bij kp92 RA ri kp91 en meteen rechts aanhouden, onverhard paadje langs water. Na 280 m kom je bij houten paaltje en blauwe pijl (zij-/achterkant).

J = Ga hier LA, graspad rechts langs sloot. Steek RD betonpad over en RD, blauwe pijl, graspad. Bij kp88 LA brug over. Volg kp89, kp90, kp93 (negeer op splitsing pad naar P), kp09. Na 200m op Y-splitsing LA, gele pijl. Bij kp09 volg kp08, kp03. Volg alsmaar het brede grindpad (blauwe pijlen). Je komt uit op fietspad met P63910.

K = Steek fietspad RD over. Na 85 m kies voetpaadje rechts van grindpad. Bruggetje over en verder over grindpad. Je passeert speelbos. Op splitsing RD, Phoenixpad (poëzieroute). Na 10 m schuin rechts, graspad door speelbos. Op kruising met gedicht 'Vrij': RA, vervolg door Purmerbos/Speelbos. Op Y-splitsing met grote groene kabouter rechts aanhouden, volg meest logische pad, verderop over bruggetje naar asfaltweg.

L = Op asfaltweg LA. Einde LA, fietsstrook langs asfaltweg (Westerweg) met nog enkele stompboerderijen [7].

Na 350 m steek fietspad RD over. Na 750 m bij P (bord 'Welkom in de natuur') RA, hek door, grindpad langs ruiterspad. In bocht naar rechts bij bankje ga RD, ruiterspad. Einde pad (bij sloot) LA, langs/door hek. Na tweede hek RD, vaag paadje door het riet. Na 450 m bij einde riet RA, loopvlonder over en via trap dijk op langs Purmerringvaart.

M = Boven op dijk bij kp70 LA ri kp71. Einde dijkpad, overstapje, en RD over asfalt, blauwe pijl. Na 540 m bij witte brug met kp71 RA, Ilpendam in. Bij kp72 RD, De Noord. Volg klinkerweg en na 525 m ben je terug bij Dorpsplein Ilpendam. Misschien is er nu een plekje vrij?

WEETJES WANDELROUTE ILPEPNDAM - BROEK IN WATERLAND

[1] Ilpendam, veel bekijks

Eeuwen terug (12e eeuw) werd in het riviertje de Ilp een dam aangelegd die het achterland moest beschermen tegen het opdringerige Purmermeer. Bij de dam streken boeren en vissers neer en zo ontstond het dorpje Ilpendam. In 1622 was de gevaarlijke binnensee drooggelegd en verdween de visserij. Later ontdekten forenzen het dorp. Net als skaters, fietsers, kanoërs, suppers en wandelaars. En zo kan het gebeuren dat er op een zonnige zondag geen plekje meer vrij is op het terras van café Het Wapen van Ilpendam.

[2] Slot Ilpendam

Als een fata morgana in een 'woestijn' van groen gras - zo ligt deze kolossale stolpboerderij erbij. Al eeuwen terug was deze plek in de Purmer populair. Rond 1622 verrees er een herenhuis, slot Ilpenstein. Een van de heren was Frans Banning Cocq, die als kapitein van de Amsterdamse schutterij door Rembrandt op de Nachtwacht is vereeuwigd. Het slot is in 1872 afgebroken. En toen kwam er ruimte in de zee aan ruimte voor een ander stulpje.

[3] Polder de Purmer en de waterwolf

Polder de Purmer was vroeger een binnensee met eb en vloed, golfslag en stroming. De waterwolf slokte zo veel land op, dat inpoldering een steeds beter plan leek. In 1622 viel de polder droog, dat wil zeggen: zo goed als ...

[4] Badkuip polder Noordmeer

Wandelend over de ringdijk rond de diepgelegen polder snap je waarom die wel de badkuip wordt genoemd. De kleine polder heeft zelfs de vorm van een badkuip. Tot 2019 kon je via de grassige ringdijk helemaal rondom wandelen. Nu doorkruis je de polder over een kaarsrecht asfaltpad. Het voordeel: bijna twee kilometer lang kun je kieviten, kluten, tureluurs en grutto's spotten, zonder te struikelen. Op het diepste puntje van de badkuip, -5 meter, passeer je de eenzame hoeve De Balije.

[5] Broek in Waterland, stoer en sierlijk

Je zou het niet zeggen als je de pastelkleurige gevels van Broek in Waterland bekijkt. Met huizen die kopje onder gaan in hun eigen bloementuinen. Toch is Broek in Waterland van oorsprong een stoer schippersdorp. In de 18e eeuw woonden er haringvissers, walvisvaarders, reders en kooplieden. Velen daarvan vertrokken halverwege de 17e eeuw naar het rijke Amsterdam, maar het kapitaal dat ze hadden vergaard is nog af te lezen aan hun fraaie huizen. Vaak zijn die van hout - vanwege het lichtere gewicht op de drassige bodem - in pastelkleuren grijs, geel, groen en blauw en voorzien van sierlijke gevels.

[6] Het Purmerbos, een jonkie

Het Purmerbos is een jong loofbos, in 1988 aangeplant op weide- en akkerland. Er slingeren smalle wandelpadjes langs populieren, essen, eiken, beuken en bermen vol varens. Dankzij de vruchtbare kleigrond groeien die als kool. Onder de varens ook zeldzame soorten als de geschubde mannetjesvaren en de smalle ijzervaren. Groot wild komt er in het Purmerbos niet voor, wel allerlei klein grut: de zeldzame noordse woelmuis, en, ietsje groter, vos en hermelijn.

[7] Stop de stolpsloop!

Ze vallen op langs deze wandeling: daken van riet of rode dakpannen die hoog als een piramide uittorenen boven het groen. Zo'n vijfduizend stolpboerderijen resten nog in Noord-Holland, maar de sloop slaat hard toe: afgelopen vijf jaar verdwenen meer dan honderd stolpen voor de aanleg van nieuwe wegen en stadsuitbreidingen. Daarom roept de Boerderijstichting op zuinig te zijn op stolpen. Het vierkante fundament met piramidevormig dak leent zich prima voor werken en wonen onder één dak. Net als vroeger toen mens, dier, hooi en werktuigen er samen in hokten. Kortom, de stolp is multifunctioneel én duurzaam: stop de sloop!